

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII

AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ

HOTĂRÂREA nr. 156 din 09.03.2022

Dosar nr: 300/ 2021

Petiția nr: 3059/21.04.2021

Petent: Fundația Szekler Monitor

Reclamat: Postul de Radio Europa Liberă România

Obiect: Petenta reclamă o postare pe pagina de solocializare Facebook și pe site-ul părții reclamate, un reportaj video despre un conflict izbucnit în com. Ditrău, care a generat aproape 3000 de comentarii dintre care unele sunt considerate ca având un comportament discriminatoriu și hărțuitor față de comunitatea maghiară din România.

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

Numele, domiciliul, reședința sau sediul petentei

1. Fundația Szekler Monitor, cu sediul în Mun. Gheorghieni, Piața Libertății nr. 22, Jud. Harghita

Numele, domiciliul, reședința sau sediul părților reclamate

2. Postul de Radio Europa Liberă România cu sediul în București, email: bucharest_bureau@rferl.org

3. cu adresa de comunicare a actelor de procedură la Postul de Radio Europa Liberă România cu sediul în București, email: radulescua_fl@rferl.org

II. Procedura de citare a părților

4. În temeiul art. 20, alin. 4 din OG nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a îndeplinit procedura de citare a părților.

5. Prin adresa nr. 3059/01.07.2021 a fost citată petenta, iar prin adresele nr. 4991/01.07.2021 au fost citate părțile reclamate, părțile fiind înștiințate de faptul că, având în vedere situația evoluției epidemiologice determinate de răspândirea coronavirusului SARS-Cov2, au posibilitatea de a trimite în scris puncte de vedere/ note scrise/ completări la petiție, precum și orice alte acte sau dovezi/ probe, soluționarea speței urmând a se face în lipsă, cu acordul părților din dosar, acestea având un termen

de comunicare a modalității asupra căreia decid în legătură cu audierea părților conform procedurii comunicate în adresă (filele 21-23 la dosar).

6. Prin adresa înregistrată cu nr. 5283/14.07.2021 partea reclamată Radio Europa Liberă a depus un punct de vedere (fila 34 la dosar).

7. S-a revenit asupra citării părții reclamate R.A., citația fiind retrimisă prin email în data de 27.07.2021

8. Prin adresa nr. 5098/26.07.2021, s-au comunicat petentului punctul de vedere depus de partea reclamată la dosar.

9. Petentul a depus la dosar concluzii scrise, document înregistrat cu nr. 5975/09.08.2021 și a comunicat acordul cu privire la soluționarea în lipsă a petiției.

10. Procedură legal îndeplinită.

III. Susținerile părților conform obiectului dosarului

Susținerile petentei

11. Prin adresa nr. 3059/21.04.2021, petenta sesizează Consiliul cu privire la o postare pe pagina de socializare Facebook, care a adunat multe comentarii ce au generat un comportament discriminatoriu, criteriile de discriminare sesizate fiind cele pe bază de apartenență la o comunitate etnică și limbă.

12. În fapt, petenta arată următoarele:

12.1 Postul Radio Europa Liberă București, reprezentat de redactorul-șef R.A, are un comportament discriminatoriu, degradant și hărțuitor față de comunitatea maghiară din țară, facilitând totodată pentru alții exprimarea de mesaje discriminatorii, degradante și hărțuitoare, toate acestea prin publicarea unor texte pe pagina sa de pe Facebook.

12.2 În data de 31.01.2021 a fost postat pe pagina de socializare Facebook a persoanei reclamate un reportaj video despre un conflict izbucnit în comuna Ditrău, ca urmare a angajării într-o brutărie locală a două persoane sosite din Sri Lanka.

12.3 Pentru a aplană conflictul, primarul comunei a inițiat o adunare cetățenească pentru ziua de 01.02.2021, ocazie cu care s-a clarificat că protestul vizează de fapt proprietarii brutăriei, care nu s-au comportat corespunzător cu angajații, ceea ce a avut ca rezultat faptul că nu mai găseau forță de muncă prin împrejurimi, iar în aceste condiții au apelat la forță de muncă din străinătate. Cei prezenți au afirmat că nu au nimic împotriva celor doi muncitori din Sri Lanka, ci cu proprietarii brutăriei.

12.4 Petenta arată că, desi discuțiile de la adunarea cetățenească au fost cu privire la atitudinea proprietarilor brutăriei, partea reclamată a relatat despre acea adunare sub titlul: "**Ura a învins**" și, în loc să informeze publicul, aceasta a dezinformat, cu un rezultat la care se putea aștepta, respectiv alte sute de comentarii care încalcă prevederile OG nr. 137/2000 prin postările efectuate pe site.

12.5 În numai 21 de ore, acel reportaj a generat aproape 3000 de comentarii. Deși la prima vedere conflictul pare a fi unul de sorginte rasistă, aproape toate persoanele care au comentat au condamnat rasismul, însă parcurgând comentariile, se poate constata, că o parte însemnată dintre ele sunt la rândul lor xenofobe, rasiste și degradante la adresa comunității secuiești și maghiare din România, pornind de la faptul că în comuna Ditrău locuiesc, majoritar, secui. Prin aceste texte și comentarii se atribuie un comportament infracțional, rasist, antiromânesc etc, în mod generic unguirilor.

13. Petenta prezintă cu titlu de exemplu câteva dintre acele comentarii care sunt discriminatorii, considerând că acestea militează într-o manieră mai mult sau mai puțin agresivă pentru nerespectarea drepturilor minorităților garantate de Constituție și de legile în vigoare, sau chiar veritabile discursuri de ură.

Din cele 119 comentarii găsite pe site la articolul postat de partea reclamată, petenta prezintă câteva dintre cele mai relevante, după cum urmează:

- *Eu zic să trimitem o invitație către cei de prin Irak, că poate au vreo bombiță, ceva la îndemână...*
- *O zonă cu putori betive ... primitive*
- *Zdrește de unguri fac legea în țara noastră*
- *Voi ungurii sunteți niște rasiști*
- *Ungurii, cei mai rasiști oameni*
- *Bagameaș p... în familia voastră de unguri spurcați rasiști*
- *Ungurii ar trebui fugăriți de la noi dacă tot se cred în Ungaria*
- *În Ungaria cu ei, nici măcar nu cunosc limba țării unde trăiesc*
- *Învăț să scrii corect Românește, Bozgorule.*
- *Voi bozgorilor v-as arde jeguri de oameni de maimute retardate*
- *Bozgori fără țară*
- *Îmi bag p... în toți Maghiarii din România*
- *Bagavaș p... în gat de unguri jegosi pișamaș pe crucea voastră voi*
- *Urâtă limbă au ungurii ăștia*
- *Afară din România cu ungurii, să dipară acești trădători*
- *Sunt șocată oameni buni...tocmai bozgorii să spună să plece străinii...dar voi ce sunteți mă ... ?*
- *M.e bozgori afară din România*
- *Nație spurcată de unguri infecti.*
- *Să-mi bag p... în nația lor de unguri împuțiți*
- *Eu, ca român nu vă vreau. Plecați în Ungaria!*
- *Răi mai sunt Ungurii ăștia!*
- *Dacă ar fi război cu siguranță invadăm Ungaria, cine nu vorbește româna la sclavie*
- *Unguri retardați*

<https://romania.europalibera.org/> și
pagina de Facebook Europa Liberă Romania
<https://www.facebook.com/romania.europalibera>

14. Petenta consideră că persoana reclamată, prin textele publicate pe acea pagină de internet, crează imaginea puturosilor, retardaților, etc. "maghiari" și a toleranților care sunt etnicii români, astfel creându-se o diferențiere. Afirmările publicate pe pagina de internet a persoanei reclamate afectează dreptul la demnitate, dar și drepturile persoanelor aparținând minorităților naționale (în general) la identitate (cum ar fi dreptul de a folosi limba maternă), garantate inclusiv de art. 1 și 6 al Constituției României.

15. De asemenea, petenta menționează faptul că persoana reclamată nu poate invoca că este doar deținătorul paginilor de internet pe care au fost publicate textele care stau la baza acestei sesizări, din cel puțin două motive:

- Dispozițiile art. 12 din Legea 365/2002 (care transpune în legislația internă Directiva 2000/31/CE) privind derogarea de răspundere pentru furnizorii de servicii a societății informaționale presupun îndeplinirea anumitor condiții, așa cum rezultă și din practica CJUE, care prevede, că limitările răspunderii civile prevăzute la articolele 12-14 din Directiva 2000/31 nu vizează situația unui site al cărui proprietar are cunoștință despre informațiile care sunt publicate acolo și exercită controlul asupra acestora.

Din considerentul (42) al Directivei 2000/31 rezultă că derogările în materie de răspundere prevăzute de această directivă nu acoperă decât cazurile în care activitatea furnizorului de servicii prezintă un caracter pur tehnic, automat și pasiv, ceea ce presupune că furnizorul respectiv nu cunoaște și nici nu controlează informațiile stocate pe site.

În acest caz însă, se poate constata că persoana reclamată este administratorul acestor pagini de internet și, mai mult decât atât, el înduși este cei care îndeamnă des cititorii să introducă comentarii, pe care le și citește, dovadă fiind faptul, că în mai multe cazuri adaugă el însuși comentarii la cele introduse de alții.

- Raportat la obligațiile ce încumbă administratorului unui site pentru postările terților este relevantă Hotărârea pronunțată de CEDO în cazul *Delfi contra Estonia*, ale cărei circumstanțe sunt asemănătoare prezentei cauze. Investită cu o acțiune vizând încălcarea articolului 10 din Convenție de către o societate sancționată de instanțele estone pentru comentarii postate de terți anonimi pe pagina de internet a reclamantei, Curtea a reținut ca relevante Hotărârile pronunțate de CJUE în interpretarea Directivelor 2000/31 și 98/34.

16. În opinia petentei, se impune sancționare persoanei reclamate, ceea ce - în lumina hotărârii CEDO - nu constituie o încălcare a dreptului la liberă exprimare, dar este în măsură a curma activitatea contravențională care constă în publicarea pe site-urile sale de texte discriminatorii, ofensatoare și cu tentă de hărțuire, toate acestea transpuse la prezenta cauză prezentându-se în felul următor:

- persoana reclamată nu numai că acordă permisiune altora să comenteze, dar le și îndeamnă să facă acest lucru, fără să intervină în vreun fel când apar comentarii denigratoare, ofensatoare și discriminatorii, este deci în mod direct răspunzător de faptul că pe acea pagină se regăsesc acele texte;

- persoana reclamată acceptă pe paginile lui comentarii practic anonime, ceea ce face foarte greu identificarea persoanelor care comentează, iar procedând așa de fapt invită persoanele care comentează la exprimări de genul celor menționate, pentru că pot face acest lucru fără urmări pe plan personal. Conform termenilor de utilizare Facebook, fiecare persoană fizică sau juridică poartă întreaga răspundere în fața legii pentru postările și comentariile afișate pe pagina sa.

17. În continuare, petenta arată că fapta, care este la baza știrii de pe pagina de internet a persoanei reclamate, a avut un ecou extrem de larg și controversat în societatea românească, aducând la suprafață pe de o parte lipsa de informație a multor persoane care au comentat cu privire la evenimentele din Ditrău, iar, pe de altă parte, sentimente negative mai mult sau mai puțin intensive. Se poate afirma că acest caz are o însemnătate care trece dincolo de cazul în sine, și merită tratat ca atare, pentru că sancționarea corespunzătoare a persoanei reclamate va avea cu siguranță un efect benefic pentru întreaga societate.

În situații similare presa are un rol foarte important, iar o condiție de bază este aceea că presa trebuie să prezenta realitatea, fără distorsionări și fără a căuta neapărat senzaționalul. Faptul că persoana reclamată este conștientă de aceste cerințe rezultă și din felul în care își formulează misiunea. Or, în practică, persoana reclamată a acționat exact invers, instigând la intoleranță, respectiv dând frâu liber ca cei care comentează să-și etaleze sentimentele negative, intoleranța lor față de comunitatea maghiară din România, astfel, în mod total inexplicabil, persoana reclamată acționând chiar împotriva propriei misiuni asumate, în condițiile în care din acea formulare reiese clar că este perfect conștientă de pericolele discursului de ură interetnică.

18. În concluzie, petenta consideră că faptele de a ține pe pagina de socializare Facebook texte care atribuie un comportament infracțional comunității maghiare, respectiv care pun sub semnul întrebării drepturile garantate de Constituție ale persoanelor aparținând acestei comunități, reprezintă discriminare conform art. 2 alin. 1 al OG nr. 137/2000, reprezentând o deosebire pe bază de rasă, naționalitate sau etnie și de limbă maternă, care au ca efect restângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței și exercitării, în condiții de egalitate, a dreptului la demnitate și la identitate.

19. Petenta solicită să se constate că persoana reclamată se face vinovată de discriminare, hărțuire, tratament degradant, propaganda naționalist-șovină și de instigare la ură rasială sau națională comise pe bază de apartenență la o comunitate etnică respectiv limbă, aceasta să fie sancționată pentru faptele sale și să fie obligată să îndepărteze de pe pagina sa de internet și de Facebook toate textele menționate și comentariile care cad sub incidența OG nr. 137/2000, precum și să fie obligată la publicarea în mass media a Hotărârii adoptată de CNCD.

20. În susținerea celor declarate de petentă, la dosar au fost depuse următoarele înscrisuri: capturi de ecran cu textele și comentariile publicate pe pagina de internet și de Facebook, prezentate ca exemple în petiție.

21. Prin adresa nr. 5975/09.08.2021, petentul a depus la dosar concluzii scrise, în care arată următoarele:

21.1 Partea reclamată nu dovedește că faptele reclamate nu ar constitui încălcări ale OG nr. 137/2000, ci face doar referiri la politica sa privind minoritățile și caută circumstanță atenuantă ca lipsă suficientă de personal care să modereze comentariile cititorilor.

21.2 Este evident că faptele reclamate s-au petrecut și că acestea constituie încălcări ale OG 137/2000.

21.3 În ceea ce privește susținerile părții reclamate cum că nu au fost nominalizate explicit articolele prin care s-a încălcat legea, se arată că în anexa petiției se regăsesc acele două articole iar în cuprinsul petiției s-au făcut referiri concrete la ele, arătându-se că, pe lângă informare, cele două articole mai și dezinformează și manipulează.

Dezinformarea constă în faptul că se prezintă un conflict de muncă ca fiind unul interetnic (deoarece așa cum s-a putut constata în final, problema celor din Ditrău nu a fost etnia celor doi brutari, ci faptul că patronul brutăriei în loc să plătească un salariu decent localnicilor, a apelat la muncitori veniți de departe, care au acceptat să lucreze pe bani mai puțini), iar manipularea consta în faptul că articolul avea un titlu total fals (deoarece în final nu a învins ura, ci s-a ajuns la un fel de compromis între localnici și patronul brutăriei).

21.4. În privința susținerii părții reclamate cum că numărul mare de comentarii face imposibil persoanei desemnate să administreze pagina Facebook și să reacționeze de îndată în fiecare caz, petenta consideră că rolul presei este de a informa cetățenii și nu acela de a genera comentarii, obligația legală a părții reclamate fiind să modereze comentariile pe pagina ei Facebook, având la dispoziție chiar și opțiunea de a interzice, printr-o setare, comentariile la postările sale iar.

22. Se arată că faptele reclamate de petentă nu intră în sfera de competență a parchetului, Parchetul de pe lângă Judecătoria Gheorghieni declinându-și competența conform Ordonanței de clasare din data de 07.04.2021 în dosarul nr. 207/P/2020, prin care s-a dispus *Clasarea cauzei sub aspectul săvârșirii infracțiunii de incitare la ură sau discriminare, faptă prevăzută de art. 369, alin 1. Cod penal, întrucât fapta nu este prevăzută de legea penală.*

23. În susținerea celor declarate, petenta a depus la dosar alte înscrisuri: Ordonanța de clasare a Parchetului de pe lângă Judecătoria Gheorghieni și Referatul cu propunere de clasare a cauzei penale.

Susținerile părții reclamate

24. Prin adresa nr. 5283/14.07.2021, partea reclamată a depus la dosar un punct de vedere, prin care arată următoarele:

24.1 Radio Europa Liberă este o platformă media deținută de reprezentanța din România a Organizației non-profit RFE/RL Inc.

24.2 Cu privire la plângerea formulată prin care partea reclamată este acuzată că a comis pretense fapte prin publicarea pe pagina de Facebook a "etxet ronu" discriminatorii, se arată că petenta nu nominalizează explicit articolele prin care s-ar fi manifestat un comportament discriminatoriu, degradant și hărțuitor față de comunitatea maghiară din România.

24.3 Se arată că petenta invocă o serie de comentarii postate de utilizatori ai Facebook care nu fac parte din organizația părții reclamate, comentarii publicate în subsolul unui articol din data de 31.01.2020. Acest articol nu este nominalizat, însă din capturile de ecran depuse de petentă reiese că ar fi vorba de comentarii publicate pe Facebook în subsolul articolului cu titlul "*Doi srilankezi în Harghita - O poveste despre ură și dezinformare*".

25. Partea reclamată consideră că solicitarea petentei de sancționare este neîntemeiată din următoarele motive:

- În ceea ce privește susținerea petentei cum că Radio Europa Liberă ar fi discriminat comunitatea maghiară prin articolele publicate în perioada ianuarie - februarie 2020 referitoare la un conflict ce a izbucnit între cetățeni din Sri Lanka și comunitatea maghiară din localitatea Ditrău, partea reclamată arată că acele materiale jurnalistice respectă etica și deontologia specifică profesiei, precum și legislația în vigoare.

Deși acuzațiile asupra articolelor sunt explicite, petenta nu nominalizează care este, mai exact, conținutul jurnalistic propriu al părții reclamate ca fiind discriminatoriu. Articolele respective, care sunt publice, conțin puncte de vedere ale tuturor părților implicate și tratează o temă de interes public pentru acel moment, iar Radio Europa Liberă nu a folosit expresii jignitoare sau discriminatorii pentru niciunul dintre articolele referitoare la "cazul Ditrău".

- În ceea ce privește considerațiile petentei cum că partea reclamată este responsabilă de comentariile individuale ale utilizatorilor de Facebook, care au dus la discriminarea comunității maghiare din România, sens în care s-au atașat și o serie de capturi ale unor mesaje denigratoare/jignitoare, se arată că postarea invocată are, la momentul comunicării punctului de vedere, un număr foarte mare de comentarii, iar cele mai multe dintre aceste comentarii au fost postate după depunerea sesizării către CNCD. Normele europene și legislația românească în vigoare stabilesc responsabilitatea comentariilor postate pe Facebook mai întâi în sarcina individuală a celui care le-a postat și, apoi, în lipsa intervenției (moderare/ștergere/cenzurare) a platformei pe care aceste comentarii au fost publicate.

26. Partea reclamată arată că postarea la care se face referire în petiție are la momentul redactării punctului de vedere un număr de 3.4 milioane de interacțiuni și 7.000 de comentarii și, așa cum reiese și din analiza comentariilor de la această postare, redacția Europa Liberă a cenzurat mesajele cu caracter discriminatoriu de îndată ce acestea au ajuns la cunoștința persoanei desemnate de redacție pentru administrarea contului de social-media.

27. În continuarea expunerii, partea reclamată arată că pagina de Facebook a Radio Europa Liberă România conține mii de articole publicate în ultimii ani și sute de mii de comentarii și interacțiuni. De asemenea, se arată că în fișa postului persoanei desemnate să administreze pagina de Facebook se află inclusiv moderarea unor comentarii ca cele invocate de petentă însă, din cauza volumului imens de comentarii, este imposibil, fizic, ca acestea să poată fi șterse, de fiecare dată, imediat după ce sunt publicate, unele dintre ele fiind șterse după câteva minute, altele, după câteva ore sau zile.

28. În ceea ce privește acuzația că platforma Radio Europa Liberă discriminează comunitatea maghiară, partea reclamată arată că aceasta este combătută chiar de faptul că organizația a procedat, imediat cum a avut cunoștință, la ștergerea unor comentarii denigratorii, fapt ce poate fi observat nu doar din analiza postării invocate de petentă (unde au fost șterse peste 1.000 de comentarii), ci și din analiza altor postări publicate de această organizație pe Facebook.

29. În concluzie, partea reclamată susține că rezonază în totalitate cu valorile invocate de petentă în plângere și se disociază fără echivoc de mesajele denigratoare asupra grupurilor minoritare de orice fel iar simpla omisiune, temporară sau accidentală, a moderării unor comentarii nepotrivite nu înseamnă că această organizație discriminează o comunitate.

30. La dosar nu au fost depuse alte înscrisuri în susținerea celor declarate de partea reclamată.

IV. Motivele de fapt și de drept

Cadrul legal aplicabil. Drept național și internațional aplicabil/ jurisprudența

Prevederile legislative relevante în prezenta cauză sunt următoarele:

- Constituția României;
- OG nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare: art. 2 al. 1
- legislație specială, legislație internațională etc.

Principiile de analiză

Curtea Constituțională a statuat în mod constat că „*principiul egalității implică un tratament egal pentru toți cetățenii aflați în situații egale*”.

Totodată, Curtea Constituțională a reținut că „*principiul egalității consacrat de art. 16 alin. (1) din Constituție nu presupune uniformitate, așa încât, dacă:*

- la **situații egale** trebuie să corespundă un **tratament egal**,
- la **situații diferite**, tratamentul juridic nu poate fi decât **diferit**. Egalitatea părților nu exclude, ci chiar implică un tratament juridic diferențiat”.

Suntem în prezența unei posibile **discriminări directe**:

- o persoană este tratată în mod nefavorabil;
- prin comparație cu modul în care au fost sau ar fi tratate alte persoane aflate într-o situație similară;
- iar motivul acestui tratament îl constituie o caracteristică concretă a acestora, care se încadrează în categoria „*criteriului protejat*”.

Pentru existența discriminării directe trebuie îndeplinite cumulativ următoarele **condiții**:

- existența unui tratament diferențiat manifestat prin: orice deosebire, excludere, restricție sau preferință;
- existența unui criteriu de discriminare;
- existența unui raport de cauzalitate între criteriul de discriminare și tratamentul diferențiat;
- tratamentul diferențiat trebuie să aibă ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea, folosinței sau exercitării în condiții de egalitate a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a unui drept recunoscut de lege;
- existența unor persoane sau situații aflate în poziții comparabile.

Aplicarea principiilor la spetă

31. **În fapt**, Colegiul director reține faptul că petiția, așa cum a fost formulată, relevă o situație reclamată de petentă cu privire la presupusa discriminare la care a fost supusă comunitatea maghiară din România, petenta sesizând faptul că în urma postării unui reportaj video pe pagina de Facebook a părții reclamate, acest reportaj a generat un număr considerabil de comentarii care sunt considerate ca având o atitudine discriminatorie și un comportament hărțuitor față de etnicii maghiari.

32. **În drept**, Colegiul director se raportează la actul normativ care reglementează prevenirea și combaterea tuturor formelor de discriminare, precum și atribuțiile și domeniul de activitate al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării. Colegiul director trebuie să analizeze în ce măsură obiectul petiției este de natură să cadă sub incidența prevederilor OG nr.137/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare. Astfel, Colegiul director analizează în strânsă legătură în ce măsură obiectul unei petiții întrunește, în primă instanță, elementele art. 2 al OG nr.137/2000, republicată, cuprins în Capitolul I Principii și definiții al Ordonanței și, subsecvent, elementele faptelor prevăzute și sancționate contravențional în Capitolul II Dispoziții Speciale, Secțiunea I-VI din ordonanță. În măsura în care se reține întrunirea elementelor discriminării, așa cum este definită în art. 2, comportamentul în speță

atrage răspunderea contravențională, după caz, în condițiile în care sunt întrunite elementele constitutive ale faptelor contravenționale prevăzute și sancționate de către OG nr. 137/2000, republicată.

33. Conform art. 2, alin.(1) din OG nr. 137/2000, privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, *constituie discriminare "orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV sau apartenență la o categorie defavorizată, care are ca scop sau efect restrângerea ori înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale ori a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice"*.

34. Colegiul director este chemat să analizeze dacă în cazul semnalat de petentă se întrunesc condițiile pentru existența unei fapte de discriminare. Potrivit definiției discriminării, astfel cum este reglementată în OG nr.137/2000, Colegiul director precizează că în situația persoanelor tratate diferit, tratamentul în speță este datorat apartenenței lor la unul dintre criteriile prevăzute în textul de lege, art. 2 din OG nr.137/2000. Colegiul director trebuie să analizeze dacă tratamentul diferit a fost indus datorită unui criteriu prevăzut de art.2, alin.(1), respectiv rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenența la o categorie defavorizată, care să fi constituit elementul determinant în aplicarea acestui tratament. Or, condiția criteriului ca motiv determinant trebuie interpretată în sensul existenței ca și circumstanță concretizată, materializată și care constituie cauza actului sau faptului discriminatoriu, și care, în situația inexistenței, nu ar determina săvârșirea discriminării. Astfel, natura discriminării, sub aspectul ei constitutiv, decurge tocmai din faptul că diferența de tratament este determinată de existența unui criteriu, ceea ce presupune o legătură de cauzalitate între tratamentul diferit imputat și criteriul interzis de lege, invocat în situația persoanei care se consideră discriminată.

35. Pentru ca o faptă să fie calificată discriminatorie trebuie să îndeplinească următoarele condiții:

a) existența unui tratament diferențiat a unor situații analoage sau omiterea de a trata în mod diferit situații diferite, necomparabile;

b) existența unui criteriu de discriminare conform art. 2, alin. (1) din OG nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, cu modificările ulterioare;

c) tratamentul să aibă drept scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a unui drept recunoscut de lege;

d) tratamentul diferențiat să nu fie justificat obiectiv de un scop legitim, iar metodele de atingere a aceluia scop să nu fie adecvate și necesare.

Astfel se poate considera discriminare:

- o diferențiere
- bazată pe un criteriu
- care atinge un drept
- dreptul să fie justificat.

36. Reținând, în coroborare cu aceste aspecte, definiția discriminării, astfel cum este reglementată de articolul 2, alin.(1) din OG nr. 137/2000 republicată, cu modificările și completările ulterioare, Colegiul director se raportează la modul în care sunt întrunite cumulativ elementele constitutive ale art. 2 din OG nr. 137/2000. Pentru a ne situa în domeniul de aplicare al art. 2, alin. (1) *deosebirea, excluderea, restricția sau preferința* trebuie să aibă la bază unul dintre *criteriile* prevăzute de către art. 2, alin. (1) și trebuie să se refere la persoane aflate în *situații comparabile* dar care sunt tratate în *mod diferit* datorită apartenenței lor la una dintre categoriile prevăzute în textul de lege menționat anterior. Așa cum reiese din motivația invocată anterior, pentru a ne găsi în situația unei fapte de discriminare trebuie să avem două situații comparabile la care tratamentul aplicat să fi fost diferit. Subsecvent, tratamentul diferențiat trebuie să urmărească sau să aibă ca efect restrângerea ori înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale ori a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.

37. Curtea Europeană de Justiție a arătat că, în cazurile de discriminare, în situația în care persoana care se consideră discriminată ar stabili o situație de fapt care să permită prezumția existenței unei discriminări directe sau indirecte pe baza unui criteriu interzis, punerea efectivă în aplicare a principiului egalității de tratament ar impune atunci ca sarcina probei să revină persoanei acuzată de discriminare, care ar trebui să dovedească că nu a avut loc o încălcare a principiului menționat. În acest context, reclamatul (pârâtul) ar putea contesta existența unei astfel de încălcări, stabilind prin orice mijloc legal, în special că tratamentul aplicat persoanei care se consideră discriminată este justificat de factori obiectivi și străini de orice discriminare pe baza unui criteriu interzis. (A se vedea în același sens și jurisprudența Curții Europene de Justiție, cauza Bilka Kaufhaus, parag.31; cauza C-33/89 Kowalska [1990] ECR I-2591, parag. 16; cauza C-184/89 Nimz [1991] ECR I-297 parag. 15; cauza C-109/88 Danfoss [1989] ECR 3199, parag. 16; cauza C-127/92, Enderby [1993] ECR 673 parag. 16.)

38. Colegiul director, din analiza înscrisurilor aflate la dosarul cauzei constată următoarele:

- cu privire la expunerile petentei privind presupusa faptă de discriminare față de persoanele aparținând minorității maghiare din România, Colegiul director reține că este vorba despre un număr foarte mare de comentarii și texte postate pe pagina de socializare Facebook a părții reclamate, la reportajul video despre conflictul izbucnit în com. Ditrău.

- acuzațiile aduse de petentă referitoare la afirmațiile publicate de alte persoane pe pagina de internet a părții reclamate sunt considerate mesaje cu caracter discriminatoriu ce afectează drepturile garantate de Constituția României, respectiv dreptul la demnitate și dreptul la identitate al persoanelor aparținând minorității maghiare, petenta considerând că partea reclamată a acordat permisiunea persoanelor să comenteze prin postări, fără a interveni în vreun fel la eliminarea comentariilor denigratoare, ofensatoare și discriminatorii.

- situația invocată de petentă se referă și la faptul că partea reclamată a acceptat comentariile anonime, acest lucru ducând atât la îngreunarea identificării persoanelor

care au postat comentarii, cât și la procedarea de publicare a textelor în acest mod, fără urmări pe plan personal pentru cei implicați, petenta considerând că această modalitate de a posta anonim sună ca o invitație pentru persoanele care comentează de a folosi exprimări discriminatorii și ostile.

39. În ceea ce privește situațiile invocate de petentă în tot cuprinsul petiției, precum și solicitarea acesteia de constatare și sancționare a tratamentului discriminator invocat, Colegiu director este de opinie că nu se poate reține răspunderea părții reclamate deoarece aceste comentarii nu au putut fi urmărite, fiind un număr foarte mare de persoane care au postat, însumând peste 3.000 de texte publicate pe pagina de Facebook la articolul respectiv. De asemenea, s-a constatat că partea reclamată a luat cunoștință de faptul că unele comentarii sunt incitatoare la ură și a luat măsura de a le șterge, fiind de bună credință în tot acest demers.

40. Deși, conform termenilor de utilizare a Facebook, fiecare persoană fizică sau juridică poartă întreaga răspundere în fața legii pentru postările și comentariile afișate pe pagina sa, Colegiul director apreciază că partea reclamată nu poate fi responsabilă pentru textele publicate de terțe persoane, comentarii care au rămas pe pagina sa sau care au fost omise accidental de a fi șterse, volumul de comentarii fiind foarte mare și neputând fi urmărit, în paralel platforma media luând măsuri cu bună credință, moderând și eliminând parte din mesajele nepotrivite postate pe pagina sa, în care apar comentarii denigratoare și care nu rezonază cu valorile grupului minoritar.

41. Prin coroborarea elementelor probatorii ale dosarului în cauză, împreună cu analiza faptelor expuse de petentă, Colegiul director consideră că plângerea astfel cum este prezentată nu este de natură a evidenția niciun element de fapt, care să permită, sub aspectul scopului sau efectului creat, reținerea unui comportament factual de instigare la ură din partea părții reclamate aplicat minorității maghiare pe baza unui criteriu etnic sau de limbă maternă și care a avut drept consecință juridică afectarea unui drept prevăzut de norma legală.

42. Din coroborarea elementelor de fapt și de drept prezentate rezultă că fapta reclamată nu întrunește elementele constitutive ale discriminării, neexistând circumstanțe care să evidențieze instigare la intoleranță sau un drept încălcat, care să aibă ca efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a unui drept recunoscut de lege.

43. Prin urmare, Colegiul director constată în prezenta speță că faptele prezentate nu îndeplinesc condițiile necesare pentru a fi calificate ca fiind fapte de discriminare și decide că, în cazul semnalat de petentă, nu se poate reține săvârșirea vreunei fapte de discriminare, potrivit prevederilor OG nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20, alin.2 din OG nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, cu modificările și completările ulterioare, cu unanimitate de voturi ale membrilor prezenți la ședință,

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Aspectele sesizate nu întrunesc elementele constitutive ale unei fapte de discriminare conform art. 2, alin.(1) din OG nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată.

2. Se va răspunde părților în sensul celor hotărâte.

V. Modalitatea de plată a amenzii

Nu este cazul

VI. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, în termen de 15 zile de la data primirii, potrivit OG nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicată și a Legii nr. 554/2004, a contenciosului administrativ.

Membrii Colegiului Director prezenți la ședința de deliberări desfășurată în data de 09.03.2020 au fost: ASZTALOS CSABA FERENC – membru, DIACONU ADRIAN NICOLAE – membru, GRAMA HORIA – membru, MOȚA MARIA – membru, LAZĂR MARIA – membru, HALLER ISTVAN – membru, JURA CRISTIAN -membru, OLTEANU CĂTĂLINA - membru

Prezenta hotărâre va fi comunicată în baza Ordinului Președintelui CNCD nr. 138 din data de 24.03.2020.

**AZTALOS CSABA FERENC
Membru Colegiul Director,
Președinte CNCD**

Motivat/redactat: AND/FL

Data: 13.05.2022

Notă: Hotărârile emise de Colegiul director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării potrivit prevederilor legii și care nu sunt atacate în termenul legal, potrivit OG nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și a Legii 554/2004, a contenciosului administrativ, constituie de drept titlu executoriu.

